

Høring - finansiering av private barnehager

Uttalelse - KS

Status:	Innsendt til Utdanningsdirektoratet. Bekreftet av høringsinstans via: kst@ks.no
Innsendt av:	Katrine Stegenborg Teigen
Innsenders e-post:	kst@ks.no
Innsendt dato:	7/30/2015
Hvilken organisasjon?:	KS Organisasjon (Privat)
Stilling:	spesialrådgiver

Høring – finansiering av private barnehager

2.4. Spørsmål: Spørsmål 1. Hvilken finansieringsmodell ønsker dere?

Velg ett alternativ

Videreføring av dagens modell

Kommentar

KS mener at en tilskuddsberegning basert på nasjonale satser bryter med prinsippene bak rammefinansiering og vil redusere kommunenes mulighet til lokalt selvstyre, prioriteringseffektivitet og kostnadseffektivitet. Hvis barnehagesektoren skal være gjenstand for samme lokaldemokratisk styring som andre sektorer, må prinsippet om rammefinansiering gjelde også for denne sektoren. I tillegg vil det være en del strukturelle ulikheter fra en kommune til en annen som vil påvirke kostnadsnivået. En stor effektiv kommune vil kunne ha lavere kostnader enn en liten kommune med spredt bosetting, blant annet på grunn av størrelsen på barnehagene. Nasjonale satser vil dermed føre til at kommuner som driver kostnadseffektivt påføres økte kostnader som følge av at andre kommuner ikke driver like kostnadseffektivt.

En nasjonal sats vil kunne føre til større forskjeller innen kommunen. I kommuner med god økonomi og en politisk høy prioritering av barnehagesektoren kan de kommunale barnehagene få bedre økonomiske vilkår enn den private barnehagen. I kommuner med dårlig økonomi og relativt lav politisk prioritering av barnehagene kan de private barnehagene få bedre økonomiske vilkår enn de kommunale barnehagene. Dette vil føre til konkurransevridning.

Det er vår erfaring av kommunene har bygget opp kompetanse i å beregne tilskuddet til private barnehager, og utvikling av veilederen fra KS og PBL har ført til oppklaring av uklarheter. Overgangen til ordningen med å beregne tilskuddet til regnskap har også bidratt til en forenkling av beregningen og en større forutsigbarhet for private barnehager. Dette har i sum ført til færre klagesaker og et bedre samarbeidsklima mellom kommunene og de private barnehagene.

En nasjonal sats vil imidlertid kunne representere en administrativ forenkling for noen kommuner, fordi beregning av tilskudd til private barnehager kan være komplisert og tidkrevende. Det kan tilsi at det bør være en mulighet for kommuner, etter lokalt vedtak, å velge en nasjonal sats fastsatt av Utdanningsdirektoratet. Det er uansett viktig at en slik sats bør følge samme prinsipper for beregning av pensjon som ved lokal beregning.

3.2.4. Spørsmål: Spørsmål 2. Støtter dere vårt forslag om å gi påslag for pensjonsutgifter?

Ja/nei

Ja

Kommentar

Det er viktig at finansieringen av pensjon blir mer treffsikker enn i dag. Primært mener KS pensjonen bør beregnes og kompenseres i hht den enkelte barnehages virkelige pensjonsutgift, opp til en øvre grense som tilsvarer den enkelte kommunes. KS er likevel åpen for en sjablonmessig beregning, som vil representere en forenkling i forhold til beregning av tilskudd til de private barnehagene.

PwC har anslått gjennomsnittlige brutto pensjonsutgifter i 2015 til 11,7 prosent i de private barnehagene. Påslaget for pensjon må beregnes på bakgrunn av gjeldende pensjonsutgifter over tid og bør reberignes f.eks. hvert tredje eller fjerde år. Videre mener KS det bør skille mellom innskuddsbaserte og ytelsesbaserte ordninger. PwCs beregninger er basert på PBL's ytelsesbaserte pensjonsavtaler. Samtidig forhandler nå PBL om en ny innskuddsbasert avtale på pensjon for sine medlemsbedrifter.

Om sitt alternative datagrunnlag skriver PwC:

«Den store forskjellen mot BASIL-dataene omtalt ovenfor, er at dataene fra PBL Regnskap AS er tilstrekkelig detaljerte til at vi vet hvilket tall vi faktisk måler, uten å måtte gjøre antagelser om hvordan ulike potensielle feilrapporteringer må utelukkes. **På den annen side er dette kun et utvalg av 165 barnehager og dataene for disse er ført og tilgjengeliggjort av en aktør (PBL) som er en åpenbar sakspart. Dette er selvsagt ikke ideelt** og vi skulle gjerne hatt like gode data for både flere barnehager og fra offisielle eller uavhengige datakilder. Likevel har vi heller ingen grunn til å mene at det er noen systematiske feil i disse dataene, tvert imot legger vi i fortsettelsen til grunn at dette trolig er de beste og mest relevante data omkring det vi ønsker å finne ut av – nivå på pensjonsutgifter i ikke-kommunale barnehager – som finnes tilgjengelig per dags dato. **Vi har ikke prioritert noen omfattende analyse av representativitet for disse 165 ikke-kommunale barnehagene.**»

- Innskuddsbaserte ordninger har i dag en maks sats på 7 pst for denne arbeidstakergruppen. I følge PwC-rapporten vil 94 pst av familiebarnehagene få dekket sine pensjonsutgifter med å sette satsen til 5 pst.

- Ytelsesbaserte ordninger varierer, men ifølge utredning fra PwC vil nær 80 pst av de private barnehagene få dekket sine pensjonsutgifter ved en pensjonssats på 14 pst. KS mener videre det vil være rimelig å legge seg på en sats som dekker 75 pst av barnehagene for hver av de to kategoriene pensjonsordninger. Barnehager med pensjonsutgifter som er høyere enn den til enhver tid gjeldende sats, bør få dekket dette etter søknad, opp til et tak tilsvarende kommunens pensjonsutgifter.

For å oppnå en mer treffsikker beregning av pensjonsordningene bør en sjablongmessig prosentats beregnes årlig, evt som snitt av siste tre år og KS og de ikke-kommunale barnehagenes organisasjoner bør ha uttalerett til den sjablongsatsen som til enhver tid fastsettes.

Det er også viktig å understreke at midlene til premiefond ikke kun kommer fra rentepapirer som pensjonskassene forvalter. De fleste pensjonskassene har verdipapirer i andre markeder som gir avkastning uavhengig av rentenivå. I tillegg vil risikoresultatene i pensjonskassene kunne påvirke overføringene til premiefond. For eksempel kan effekten av ny uføreordning bli at tidligere avsetninger knyttet til uførerisiko frigjøres. Dette kan også bidra til å styrke fremtidige premiefond, dersom de tidligere avsetningene blir overført til premiefond. Etter vår mening vil det være urimelig å se bort fra bruk av premiefond, da dette er et viktig bidrag til finansiering av premiene.

3.2.4. Spørsmål: Spørsmål 3. Støtter dere forslaget om en søknadsbasert ordning for barnehager med særlig høye pensjonsutgifter?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter forslaget om en søknadsbasert ordning for barnehager som kan dokumentere særskilt høye pensjonsutgifter. Merkostnadene som godtgjøres bør begrenses av kommunens eget nivå på pensjonsutgiftene. Enkelhet og treffsikkerhet er to motstridende mål når det gjelder finansiering av de private barnehagene. Større treffsikkerhet er det viktigste med omlegging av kompensasjon for pensjon i tilskuddsmodellen. For å få til dette må sjablongtillegget legges lavere enn foreslått og kommunene må påregne et større omfang av søknader fra private barnehager om ekstra kompensasjon til dokumenterte pensjonsutgifter.

3.3.2.1. Spørsmål: Spørsmål 4. Støtter dere at kapitaltilskuddet kun beregnes ut fra nasjonal sats?

Ja/nei

Nei

Kommentar

Kapitalkostnadene vil kunne variere til dels mye i forhold til alderssammensetningen på eiendommene. Dette forutsetter en forsvarlig forvaltning av realkapitalen og at oppgraderinger og ombygginger av eldre bygg aktiveres i balansen. En nasjonal sats vil kunne gi større forutsigbarhet for de private barnehagene og gi rom for avsetninger til fremtidig vedlikehold, men vil ikke nødvendigvis ta hensyn til standard og alder på bygningsmassen som benyttes til barnehagedrift.

KS mener derfor at det fortsatt må være valgfritt for kommunene å beregne tilskuddet ut fra gjennomsnittlige kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager, eller bruke nasjonal gjennomsnittssats for kapitaltilskudd. Tilsvarende som ved dagens ordning, kan det legges opp til at kommuner uten kommunale ordinære barnehager, familiebarnehager eller åpne barnehager, skal bruke nasjonal gjennomsnittssatser. Valgfrihet i finansieringen av kapitalkostnader vil ivareta prinsippet for rammefinansiering av kommunesektoren.

3.3.3.1. Spørsmål: Spørsmål 5. Er dere enige i at kapitaltilskuddet gis likt for tre år?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS ser at forslaget om å gi kapitaltilskuddet likt for tre år vil kunne gi større forutsigbarhet for de private barnehagene, uavhengig av om kommunene benytter nasjonal sats eller beregner denne selv. Det er viktig å se kapitalkostnadene i et langsiktig perspektiv.

3.3.5. Spørsmål: Spørsmål 6. Hvilken metode mener dere er best egnet til å beregne kapitaltilskuddet?

Velg ett alternativ

Byggeår

Kommentar

Byggeår kan gi bedre utgangspunkt for verdivurdering, da denne i mange tilfeller er ulik godkjenningsår. Kommunene bør også ha adgang til å gi tilskudd bare til den arealdelen det er gitt godkjenning for, slik at kommunen kan ha en reell innflytelse på standard og dekningsgrad når det gjelder areal per barn og andre relevante faktorer i det tilbudet som gis i kommunen. Tilskuddet bør ta høyde for at private barnehager som leier barnehagebygg, får kapitaltilskudd til dekning av kapitaldelen av husleien, på linje med barnehager som eier barnehagebygget selv.

3.4.4. Spørsmål: Spørsmål 7. Støtter dere at tilskuddet til familiebarnehager kun beregnes ut fra nasjonal sats?

Ja/nei

Nei

Kommentar

Pålagt nasjonal sats for beregning av tilskuddet til private familiebarnehager vil bryte med prinsippet om rammefinansiering av kommunene. Nasjonal sats vil kunne føre til at kommunale og private familiebarnehager finansieres ulikt innad i kommunen, ettersom

kommunale familiebarnehager fortsatt vil være underlagt lokalpolitiske prioriteringer. Det kan være kommuner som ønsker seg nasjonal sats begrunnet i ønske om administrativ forenkling, men nasjonal sats bør i så fall gjøres valgfri for kommunene å benytte seg av. Tilsvarende som ved dagens ordning, kan det legges opp til at kommuner uten kommunale familiebarnehager, skal bruke nasjonal gjennomsnittsatser.

3.5.5. Spørsmål: Spørsmål 8. Støtter dere at tilskuddet til åpne barnehager kun beregnes ut fra nasjonal sats?

Ja/nei

Nei

Kommentar

Pålagt nasjonal sats for beregning av tilskuddet til private åpne barnehager vil bryte med prinsippet om rammefinansiering av kommunene. Selv om få kommuner i dag har både kommunale og private åpne barnehager, og beregner tilskudd ut fra kommunale kostnader, bør disse kommunene ha frihet til å beregne tilskudd til åpne barnehager som ivaretar de lokale behov og prioriteringer. Det kan være kommuner med både kommunale og private åpne barnehager som ønsker seg nasjonal sats begrunnet i ønske om administrativ forenkling. En nasjonal sats bør i så fall gjøres valgfri for kommunene å benytte seg av. Tilsvarende som ved dagens ordning, kan det legges opp til at kommuner uten kommunale åpne barnehager, skal bruke nasjonal gjennomsnittsatser.

3.7.3. Spørsmål: Spørsmål 9. Støtter dere vårt forslag om at kommunen der barnet er folkeregistrert skal være refusjonspliktig?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS er enige i at folkeregisteradressen bør legges til grunn. Dette er basert på at finansieringen bygger på hvor barnet er folkeregistrert.

3.8.1. Spørsmål: Spørsmål 10. Støtter dere forslaget om ikke å videreføre en bestemmelse om minimumssats?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter forslaget om at minimumssatsen heves til 100 pst samtidig med innføring av ny forskrift for finansiering av private barnehager, og at bestemmelsen om minimumssats ikke blir videreført. KS forutsetter at regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2016 legger inn midler i kommunenes frie inntekter som fullt ut dekker denne økningen.

4.2.1. Spørsmål: Spørsmål 11. Er dere enige i forslaget om ikke å videreføre en bestemmelse om formål og virkeområde?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS er enig i forslaget om ikke å videreføre forskriftens bestemmelse om formål og virkeområde, da formålet om likeverdig behandling følger av barnehageloven § 14 tredje ledd. Å fjerne unødvendig innhold representerer en ønsket forenkling av forskriften.

4.3.1. Spørsmål: Spørsmål 12. Støtter dere vårt forslag om ikke å videreføre begrepet "ordinær drift" i ny forskrift?

Ja/nei

Nei

Kommentar

Det kan være tilfeller der ekstraordinære situasjoner påfører ekstraordinære utgifter i kommunen. Disse ekstraordinære utgiftene skal ikke inn i beregningsgrunnlaget etter vår vurdering. Et eksempel på dette kan være en brann i en kommunal barnehage som medfører at kommunen får store utgifter til å bygge om midlertidige areal til forskriftsmessig barnehagedrift. Ikke-kommunale barnehager skal ikke få økt tilskudd som følge av slike vilkårlige hendelser.

4.4.1. Spørsmål: Spørsmål 13. Støtter dere forslaget om å beholde en bestemmelse om kravet til forsvarlig saksbehandling etter forvaltningsloven?

Ja/nei

Nei

Kommentar

KS mener det er tilstrekkelig at dette står i forvaltningsloven.

4.5.4. Spørsmål: Spørsmål 14. Er dere enige i forslaget om ikke å videreføre 25 prosent-regelen?

Ja/nei

Nei

Kommentar

Utstrakte kommuner kan ha utfordringer dersom denne regelen tas ut, fordi de må drifte barnehager som ikke kan være så kostnadseffektive som barnehager i sentrumsområdene.

Barnehagene i distriktene har ofte få barn og lenger åpningstid enn sentrumsbarnehagene. Dette medfører at kostnaden per barn blir vesentlig høyere enn for sentrumsbarnehagene og de største distriktbarnehagene.

4.6.1. Spørsmål: Spørsmål 15. Støtter dere forslaget om at det ikke skal være særskilte regler for barnehager i midlertidige lokaler?

Ja/nei

Nei

Kommentar

KS er uenig i forslaget om at det ikke skal være særskilte regler for barnehager i midlertidige lokaler. KS mener at utgifter til midlertidige barnehager bør holdes utenfor tilskuddsberegningen slik som i dag. Spesielt i de store kommunene drives det fortsatt mange barnehager i midlertidige lokaler som ennå ikke er erstattet med permanente lokaler. Selv om de løpende driftsutgiftene i midlertidige barnehager vanligvis ikke avviker fra permanente barnehager, er det knyttet relativt store engangsutgifter til avvikling av midlertidige barnehagelokaler. Dette er ekstraordinære utgifter blant annet knyttet til nedrigging og flytting av midlertidige bygg og tilbakeføring av uteområder. Disse utgiftene belastes det kommunale driftsregnskapet.

4.7.3. Spørsmål: Spørsmål 16. Støtter dere forslaget om ikke å videreføre regelen om ekstra tilskudd?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter forslaget om ikke å videreføre regelen om ekstra tilskudd, da dette følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler.

4.8.3. Spørsmål: Spørsmål 17. Er dere enige i at fristen for vedtak om sats bør være 31. oktober i året før tilskuddsåret?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

4.8.3. Spørsmål: Spørsmål 18. Støtter dere forslaget om klagerett?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS mener det viktig med en klageordning. Kommunene må imidlertid sikres rett til å få korrigert feil klagevedtak. Dette kan sikres gjennom reell overprøving. Det er igangsatt et arbeid med å finne en tvisteløsningsordning for stat og kommune. Dersom det ikke kommer noe ut av det arbeidet, kan det alternativt kan det settes ned en tvistenemd med medlemmer fra KS og PBL og med en nøytral leder. Et siste alternativ er at feil kan bli korrigert ved neste års tildeling av tilskudd.

4.9.1. Spørsmål: Spørsmål 19. Er dere enige i forslaget om ikke å videreføre bestemmelsen om vilkårsstillelse?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS er enige i at denne bestemmelsen bør tas ut av forskrift om likeverdig behandling, fordi det er en bestemmelse som ikke fungerer i praksis. Ordlyden i dagens forskriftstekst gir inntrykk av at den gir hjemmel for at kommunen kan stille vilkår til hele tilskuddet.

Kommunene kan imidlertid kun stille vilkår dersom kommunen gir mer tilskudd enn den er pliktig til etter forskriften, og da kun for det som overstiger plikten.

KS er imidlertid svært opptatt av kommunenes mulighet til å stille vilkår til private barnehager bør komme frem i barnehageloven.

KS mener at ved at private barnehager blir fullfinansiert fra det offentlige er det nødvendig at kommunene, også innenfor rammen av den lovfestede finanseringsplikten, får anledning å stille vilkår for den offentlige støtten. Herunder de samme kvalitetskrav til private barnehager som stilles til kommunes egne barnehager.

KS mener barnehagene skal dokumentere at de leverer et tilbud i henhold til den kvaliteten som de har fått tilskudd for, og at det kan foretas en avkortning i tilskuddet hvis barnehagen ikke kan dokumentere kvaliteten i henhold til dette, herunder ordnede lønns- og arbeidsvilkår.

KS mener derfor det er viktig at det bør kunne knyttes rimelige vilkår til utbetaling av tilskudd. Muligheten for å kunne stille vilkår vil gjøre det mulig for kommunene å utvikle en

helhetlig lokal barnehagepolitikk, uavhengig av eierskap. Det er spesielt viktig for kommunene å kunne stille kvalitetssikrende vilkår til utbetaling av tilskudd.

4.10.2.1. Spørsmål: Spørsmål 20. Støtter dere forslaget om at det ikke stilles krav til like rapporteringstidspunkt?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

4.10.3.1. Spørsmål: Spørsmål 21. Er dere enige i forslaget til beregning av gjennomsnittlig barnetall i kommunale barnehager?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

4.10.3.1. Spørsmål: Spørsmål 22. Bør gjennomsnittsberegningen kun gjøres med bruk av to årsmeldinger?

Ja/nei

Nei

Kommentar

Nei, det bør bestemmes lokalt. Det må være mulig å korrigere der det har vært endringer som har påvirket bemanning og kostnader i de kommunale barnehagene.

4.10.4.1. Spørsmål: Spørsmål 23. Er dere enige i forslaget om rapportering av barn i private barnehager?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

4.10.4.1. Spørsmål: Spørsmål 24. Støtter dere forslaget om at barn som fyller tre år i løpet av tilskuddsåret, regnes som under eller over tre år, avhengig av om barnet rapporteres i løpet av årets sju første måneder, eller årets fem siste måneder?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter at barn skal regnes som under 3 år i årets 7 første måneder. Det imidlertid viktig at samme tolkning blir gjort gjeldende for pedagog- og arealnorm. Det er uheldig med ulik tolkning av når barn er under/over 3 år innenfor samme lovverk. Det er disse faktorene som i størst grad påvirker kostnadsnivået. Det er ikke uvanlig i barnehagesektoren med "merinntak" der flere barn tas inn etter nyttår fordi barna regnes som over 3 år uten at kostnadsnivået økes i form av økt bemanning. I slike tilfeller vil det ved eventuelle nye vedtak om tilskudd i vårhalvåret, utløses tilskudd som om disse barna er under 3 år samtidig som barnehagen kan ha kostnader som om de er over 3 år. KS forventer en samordning av regelverkene i forhold til når barn regnes som under/over 3 år.

4.11.1. Spørsmål: Spørsmål 25. Er dere enige i forslaget om klagerett?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS mener det viktig med en klageordning. Kommunene må imidlertid sikres rett til å få korrigert feil klagevedtak. Dette kan sikres gjennom reell overprøving. Det er igangsatt et arbeid med å finne en tvisteløsningsordning for stat og kommune. Dersom det ikke kommer noe ut av det arbeidet, kan det alternativt kan det settes ned en tvistenemd med medlemmer fra KS og PBL og med en nøytral leder. Et siste alternativ er at feil kan bli korrigert ved neste års tildeling av tilskudd.

Fylkesmannen skal kun overprøve om fakta er riktig, dvs hva som er riktig beløp. Fylkesmannen skal ikke kunne overprøve avgjørelsen til kommunen om å kreve penger tilbake. Dersom det er gjort feil av kommunen, så skal dette fremdeles være et forhold som ikke er underlagt klagerett. Slike tilfelle skal avgjøres etter alminnelige regler om tilbakebetalingskrav.

4.12.1. Spørsmål: Spørsmål 26. Støtter dere forslaget om tilskuddsberegning og kommunesammenslåing?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

4.12.1. Spørsmål: Spørsmål 27. Hvilke andre utfordringer med kommunesammenslåingen og tilskuddsberegningen bør det tas høyde for i overgangsperioden?

Ingen kommentar fra høringsinstans

5.3.1. Spørsmål: Spørsmål 28. Støtter dere forslaget om å beregne nasjonal sats med utgangspunkt i dagens beregning av nasjonal sats?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter at en valgfri nasjonal sats foretas med utgangspunkt i dagens beregning, men med mulighet for å justere for forskjeller knyttet til bemanningstetthet, nivå på pensjon i de kommunale barnehager som beskrevet i vårt svar på spørsmål 2 og 3, justeringer for lokal arbeidsgiveravgift og kapitalkostnader.

5.4.3. Spørsmål: Spørsmål 29. Bør satsen for Oslo beregnes særskilt?

Ja/nei

Nei

Kommentar

KS mener at hvis man først skal ha nasjonal sats så må beregningen omfatte alle.

5.5.8. Spørsmål: Spørsmål 30. Støtter dere forslaget om at den lokale justeringen av den nasjonale satsen baseres på bemanningstetthet og arbeidsgiveravgift i kommunen?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter forslaget om at nasjonal sats må kunne justere både for bemanningstett og for arbeidsgiveravgift. KS mener pensjon må holdes utenfor og beregnes sjablongmessig (se spørsmål 2). Det bør også kunne justeres for lønnsnivå, der disse avviker vesentlig fra nasjonal sats. Lønnsnivå bør vurderes på nytt når tall for dette foreligger per kommune.

5.6. Spørsmål: Spørsmål 31. Er dere enige i forslaget om rapportering?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

5.7.1. Spørsmål: Spørsmål 32. Støtter dere forslaget om ikke å videreføre en bestemmelse om kommunens forpliktelser etter forvaltningsloven?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

5.8.1. Spørsmål: Spørsmål 33. Er dere enige i forslaget om klagerett?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS mener det viktig med en klageordning. Kommunene må imidlertid sikres rett til å få korrigeret feil klagevedtak. Dette kan sikres gjennom reell overprøving. Det er igangsatt et arbeid med å finne en tvisteløsningsordning for stat og kommune. Dersom det ikke kommer noe ut av det arbeidet, kan det alternativt kan det settes ned en tvistenemd med medlemmer fra KS og PBL og med en nøytral leder. Et siste alternativ er at feil kan bli korrigeret ved neste års tildeling av tilskudd.

5.9.1. Spørsmål: Spørsmål 34. Støtter dere forslaget om fratrekk?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter forslaget om fratrekk tilsvarende andre offentlige tilskudd til barnehagen, samt indirekte offentlig økonomisk støtte, i form av gratis/billigere lokaler, annen driftsstøtte og administrativ støtte mm. Dette må kommunene kunne vurdere, dokumentere og beregne i hvert enkelt tilfelle.

5.10.1. Spørsmål: Spørsmål 35. Er dere enige i forslaget til metode for å finne bemanningstetthet i kommunale barnehager?

Ja/nei

Ja

Kommentar

KS støtter forslaget til metode for å finne bemanningstetthet i kommunale barnehager, men mener at samme beregningsgrunnlag bør ligge til grunn uavhengig av kilde for beregningen. Det betyr at vi for fremtiden forutsetter at det benyttes samme metode for rapportering av bemanning i KOSTRA, BASIL og evt andre offentlige statistikker og at rapportering på bemanning bør skje ett sted, en gang.

5.11.1. Spørsmål: Spørsmål 36. Støtter dere forslaget til overgangsbestemmelse?

Ja/nei

Ja

Ingen kommentar fra høringsinstans

6.1. Spørsmål: Spørsmål 37. Har dere innvendinger eller andre innspill til økonomiske konsekvenser?

Ingen kommentar fra høringsinstans

6.2. Spørsmål: Spørsmål 38. Har dere innvendinger eller andre innspill til administrative konsekvenser?

Kommentar

Sett fra KS' side er det svært beklagelig at saken har fått så kort høringsfrist. Det er uheldig dersom kommunene ikke rekker å få behandlet dette politisk. Dette er spesielt viktig siden høringen berører prinsippspørsmål om forhold mellom stat og kommune.

7. Spørsmål: Spørsmål 39. Har dere kommentarer til forskriftstekstene med merknader?

Ingen kommentar fra høringsinstans

Generell kommentar

Ingen generell kommentar fra høringsinstans